

Meningen med livet

© 2018 Frank Lorentzon

1

Vad handlar frågan om?

- ◆ Vi vill förstå varför det som sker i våra liv faktiskt sker – är det bara slump eller finns en poäng? Vi söker en avsikt / ett syfte / ett mål med livet.
- ◆ Vi söker en tillhörighet, en trygghet som stillar vår rotlöshet och oro.
- ◆ Eller så söker vi egentligen något annat; tröst, lycka... – men kallar vår sökande för ett sökande efter mening.

2

Bibeln om varför människan finns

- ◆ Gud ville människans liv, skapade hennes till sin egen avbild, (1 Mos 1:26-28), gav henne av sin egen ande/ liv (1 Mos 2:7).
- ◆ Även om vi inte läser 1 Mos 1-2 som en bokstavlig manual om hur skapelsen gick till består poängen att vi inte finns av en slump; Gud ville vårt liv.
- ◆ Gud ville att människan skulle sprida sig över jorden, och råda över skapelsen (inte härska!).

3

Räcker detta svar?

- ◆ För många är frågan om mening inte viktig alls; de har fullt upp som det är – pratet om mening är inte intressant, eller inte relevant, för deras liv.
- ◆ För andra räcker det att veta att Gud har en plan för våra liv, en avsikt och mening – meningsfrågan är inget problem för dem.
- ◆ Men för en del är detta svar djupt otillräckligt! Vad vill Gud med just mitt liv? Och varför vill Gud detta; varför skapade Gud alls oss människor? Och – mer specifikt – varför finns just jag?

4

Jona, Predikaren och Job

- ◆ Jona

- ◆ Ogillar sin roll i Guds plan: vill inte göra den till sin.

- ◆ Predikaren

- ◆ Svaren är otillräckliga: ser inget att göra till sitt.

- ◆ Job

- ◆ Ifrågasätter Guds godhet & meningen med det som sker, men får ett närmast obegripligt svar av Gud.
- ◆ Räcker det – för honom? För oss?

5

Predikaren

- ◆ ”Tomhet, idel tomhet, säger Predikaren, tomhet, idel tomhet, allt är tomhet.” (Pred 1:2). Men varför detta pessimistiska anslag?
- ◆ ”[1] I allt mitt arbete fann jag glädje, den lönen fick jag för min möda. [2] Men så vände jag blicken mot allt jag utfört, mot all den möda jag haft. Och allt var tomhet, ett jagande efter vind. [3] Det fanns ingen vinst under solen.” (Pred 2:10-11, mina inskjutna siffror). Dvs:

[1] I engagemanget kan vi uppleva glädje.

[2] Men reflekterar vi på distans över detta engagemang ter det sig poänglöst (ungefär lika meningslöst som att jaga vinden...).

[3] Slutsats: det finns inga bestående värden, ingen mening.

6

Predikaren

- ♦ Alla skall vi dö, inget består. För Predikaren dränerar det livet på mening, likaså detta att vi inte förstår oss på Gud och vad Gud vill med våra liv (3:11).
- ♦ Hade vi bara kunnat låta bli att reflektera, och förbli i det "flow" engagemanget kan ge oss – då hade vi i alla fall varit lyckliga! Men nu kan vi inte det: "Gud gjorde människan enkel och rak, men hon ägnar sig åt alltför mycket resonerande." (7:30). Och då ser vi hur meningslöst allt är – vilket dränerar oss även på lycka.

7

Predikaren – slutsatser

- ♦ "Det finns för människan ingenting gott utom att äta och dricka och finna glädje mitt i all sin möda." (2:24)
- ♦ "Jag insåg att det inte finns något gott för människan utom glädjen i arbetet; det är hennes beskärda del." (3:22)
- ♦ "Njut livet med den kvinna du älskar, alla dagar i ditt flyktiga liv, det som Gud har gett dig under solen, ditt flyktiga liv. Det är din lott i livet, ditt mödosamma liv under solen." (9:9)
- ♦ "Men tänk på att för allt du gjort skall du ställas till ansvar av Gud." (11:9)
- ♦ "Nu har du hört allt, och detta är summan: frukta Gud och håll hans bud. Det gäller alla människor." (12:13)

8

Predikaren – forntida existencialism!

- ♦ ”Allt vad du gör skall du göra med kraft, ty i dödsriket, dit du går, finns varken handling eller mening, vetande eller vishet.” (Pred 9:10)
- ♦ Detta är påfallande likt den attityd av helhjärtad hängivenhet existentialisten Camus förespråkar!
- ♦ Även för Camus var livet tömt på mening – detta för att han inte trodde på någon Gud, och bara Gud skulle kunna ge mening åt allt. Men i hängivenheten, i engagemanget, glömmar vi ibland denna meningslöshet, och kan i alla fall få uppleva stunder av lycka – vilket är det bästa vi kan våga hoppas på.
- ♦ Är samtidens hets efter lycka ett symptom på vår sekularisering, på att vi givit upp meningsfrågan och som bäst kan hoppas på lycka?

9

Ramen

- ♦ Psaltaren 121:8 (egen översättning): ”Herren skall bevara din utgång och din ingång i tid och evighet.”
- ♦ Ordföljden: ovanligt att subjektet kommer före verbet på hebreiska! I dessa fall blir verbet något som beskriver subjektet, inte bara något subjektet just nu råkar göra. Alltså: ”Herren är någon som till sin natur inte kan annat än att bevara”.
- ♦ Utgång och ingång: handlar om livet självt. Utgång är vår födelse, när vi går ut ur Gud och in i livet. Ingången är vår död, när vi lämnar livet och går tillbaka in i Gud igen.
- ♦ Jämför med Paulus: ”i honom är det vi lever, rör oss och är till (...): Vi har vårt ursprung i honom.” (Apg 17:28)
- ♦ Gud är alltså själva ramen som omger livet; det är från Gud vi kommer, till Gud vi går.

10

Nya testamentet

- ♦ Som troende redan vi redan i detta liv del i evigheten och i gemenskapen med Gud, och efter döden väntar en evighet i Guds närhet; "I honom är det vi lever och rör oss och är till" som Paulus formulerar det (Apg 17:28)
- ♦ Men vi kan aldrig helt förstå Gud eller Guds avsikter: "Vilket djup av rikedom, vishet och kunskap hos Gud! Aldrig kan någon utforska hans beslut eller spåra hans vägar. Vem kan känna Herrens tankar, vem kan vara hans rådgivare? Vem har skänkt honom något som han måste återgälda? Ty av honom och genom honom och till honom är allting. Hans är härligheten i evighet, amen." (Rom 11:33-36)
- ♦ Jesus undervisar mest om hur vi skall leva. I efterföljelse kan vi få kraft och ledning att leva som det var tänkt, hur vi skall leva ut vår gudslighet – i kärlek mot oss själva, andra, skapelsen och gentemot Gud själv.

11

Meningen enligt kristen tro

- ♦ Gud vill gemenskap
 - ♦ Mellan Gud och människa | (+)
 - ♦ Mellan människor – (= †)
- ♦ GT är berättelsen om hur människan försöker men ständigt misslyckas leva som det var tänkt, och hur Gud lika ständigt inbjuder till nya försök
- ♦ NT är berättelsen om hur Gud istället visar vägen genom att själv bli människa; korset och förebilden

12

Erkänd och upplevd mening

- ♦ Vad vi tror är meningen (poängen, avsikten, syftet...) upplevs ofta som otillräcklig – vi ser inte hur den har med oss att göra.
- ♦ Varför skall vi göra den mening vi erkänner som sann till vår? Varför angår den oss? Vad gör att vi börjar uppleva den som meningsfull?
- ♦ Glappet mellan erkänd mening och upplevd mening förklarar en stor del av problemet i kommunikationen med icke-troende; vi måste inte bara kommunicera vilken meningen är – lika viktig är frågan på vilket sätt den angår den andre, hur den andre kan göra den till sin!

13

Kyrkan och meningen

- ♦ Hur kan vi formulera den mening vi tror på (erkänner som sann)?
 - ♦ Hur kan vi kommunicera denna mening?
- ♦ Hur kan vi få denna mening att landa i oss själva (internaliseras) så att vi upplever den som sann?
 - ♦ Hur kan vi hjälpa andra att få den att landa?

14